

בבית המשפט העליון

מ"ח 6189/06

בפני: כבוד השופט א' א' לוי

המבקש: אבנר ינאי

נגד

המשיב: היועץ המשפטי לממשלה

בקשה למשפט חוזר

החלטה

1. בכתב-אישום מתוקן שהוגש לבית-משפט השלום קריות, יוחסו למבקש ולחברה שבבעלותו חמש עבירות של אי-הגשת דו"חות מע"מ במועד, ושש עבירות של מסירת ידיעה לא נכונה ללא הסבר סביר לפי סעיף 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, בשילוב עם סעיף 67 לחוק ותקנה 20 לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976, סעיף 117(א)(3) ביחד עם סעיף 69, וכן סעיף 119 לחוק. המבקש הודה בעובדות שיוחסו לו והורשע, ולעניין העונש טען, כי סמך באופן מוחלט על פעולותיו של רואה חשבון אשר פעל מטעמו וערך את הדו"חות נושא כתב האישום. בגין הרשעה זו, נגזרו למבקש שנתיים מאסר ושנה מאסר על-תנאי. כמו כן, הופעל מאסר על-תנאי בן שלושה חודשים שעמד נגד המבקש בגין הרשעה קודמת.

2. המבקש הביא את השגותיו כנגד פסק-הדין בפני בית-המשפט המחוזי בחיפה, וביקש להתיר לו לצרף ראיות חדשות – אישור כי רואה חשבון מטעמו שילם לרשויות מע"מ שבעה תשלומים בסך 5,000 ₪ כל אחד; השבוניות שהוצאו לטובת חברת "סולל בונה" בגין עסקאות שהיו אמורות להיערך עמה, אולם לא בוצעו בפועל; הודעה מטעם מפרק החברה לפיה בקופת הפירוק מצוי סכום של 194,510 ש"ח. המבקש טען כי ראיות אלו דרושות לשם זיכוי, שכן הן מעידות כי רואה החשבון מטעמו התרשל באי עריכתם של הדו"חות, ולא הציג בפני רשויות המס תמונה נאמנה של העסקאות שנערכו

בפועל. לטענת המבקש, לולא התרשלות זו, ברי כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום הוא לא חב מאומה לרשויות המס, ולפיכך, אין להרשיעו.

בית-המשפט המחוזי (כבוד השופטים ש' ברלינר, י' גריל וא' שיף) דחה את בקשת המבקש להוספת ראיות, הואיל והוא לא העביר במועד לידי המשיבה את ספרי הנהלת החשבונות של החברה, ועל כן, לא ניתן היה לאמת או להפריך את טענותיו לעניין זה. עוד נקבע, כי לא עלה בידי המבקש ליתן טעם מדוע יש להתיר לו לחזור בו מהודאתו, וכי טענותיו כנגד רואה החשבון היו ידועות לו עובר למועד בו הודה בבית-משפט קמא. לפיכך, נותרה הרשעת המבקש על כנה. עם זאת, התקבל, באופן חלקי, הערעור כנגד גזר-הדין, ועונש המאסר בפועל הועמד על 18 חודשים.

3. המבקש, אשר התקשה להשלים עם הרשעתו, הגיש בקשה לבית משפט זה ליתן לו רשות לערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי (רע"פ 4622/06 אבנר ינאי נ' מדינת ישראל, לא פורסם). באותה בקשה טען, כי היה על בית-המשפט המחוזי להתיר לו לצרף את הראיות החדשות, ולאפשר לו לחזור בו מהודאתו. בקשה זו נדחתה מן הטעם שאין באותן ראיות כדי לשנות מתוצאת פסק-הדין. בית-המשפט אימץ את הנמקתו של בית-משפט קמא, והדגיש כי לא ניתן היה להעריך את משקלן של הראיות הנוספות, ללא צירופם של פנקסי החשבונות.

4. כיממה בלבד לאחר דחייתה של בקשת הרשות לערער, הגיש המבקש בקשה זו, בה עותר הוא לעריכתו של משפט חוזר בעניינו. תימוכין לבקשה זו מוצא המבקש בסעיפים 31(א)(2) ו-31(א)(4) לחוק בתי-המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, שכן לדידו, הוא הציג, בשעה שערעורו היה תלוי ועומד בפני בית-המשפט המחוזי, עובדות או ראיות חדשות אשר היו עשויות לשנות את תוצאת משפטו, אולם בית המשפט סרב לקבלן. נוסף לכך, מלין המבקש כי יומו לא ניתן לו בפני ערכאה קמא, הואיל וזו נמנעה מלברר עד תומם את הממצאים העובדתיים, בעצמה או על ידי השבת הדיון לבית-משפט השלום, והדבר גרם לו, להשקפתו, לעיוות דין.

המשיבה, מצידה, מתנגדת לבקשה זו, בטענה כי המבקש שב ומעלה טענות אשר נדחו על ידי הערכאות השונות, משל הייתה בקשה זו בקשה לערעור נוסף. לדידה, המבקש לא הציג עובדות או ראיות חדשות אשר נתגלו לאחר שלב הערעור, והיא מוסיפה, כי בקשה זו אינה מעלה כל חשש לקיומו של עוות דין. ז

5. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובת המשיבה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. סעיף 31 לחוק בתי המשפט כולל מספר עילות שבהתקיימן קמה סמכות להורות על קיומו של משפט חוזר. יסודה של סמכות זו באיזון בין הצורך להבטיח מנגנון דינוני שיאפשר תיקון טעות שנפלה בהרשעתו של אדם, לבין השאיפה לסופיות הדיון (השוו מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג (1) 529, 559). איזון זה אין פירושו כי משפט חוזר הינו ערעור נוסף, שכן "נקודת המוצא לדיון בבקשה למשפט חוזר היא, שפסק הדין נשוא הבקשה ניתן כדין ובדין יסודו" (מ"ח 4057/02 טובחי נ' מדינת ישראל, לא פורסם). נמצאנו למדים, כי משפט חוזר הוא החרגי ולא הכללי, ועל הטוען לעריכתו להניח תשתית מוצקה להתקיימותה של אחת העילות שבסעיף 31 לחוק בתי המשפט (מ"ח 6731/96 ברנס נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(4) 241, 249).

עיון בפסק-הדין בעניינו של המבקש ובבקשתו למשפט חוזר, לא שכנעוני כי נגרם לו עיוות דין. הראיות ה"חדשות" להן הוא טוען, היו בפני ערכאת הערעור ובפני בית-משפט זה שעה שהכריע בבקשה לרשות לערער. רובן ככולן של טענות המבקש, הן טענות "ערעוריות" מובהקות, אשר נטענו בעבר בפני הערכאות השונות, ומשנקבע כי הוא ידע על מעשיו הנטענים של רואה החשבון מטעמו, עובר למתן גזר-הדין בבית-משפט השלום, שוב אין להיעתר לו. כוונת הדברים לכך, שההליך הנוכחי אינו היחיד אשר התקיים בעניינו של המבקש והחברה שבבעלותו. בכתב אישום נוסף שהוגש (ת"פ 7438/02), בחודש ספטמבר 2002, נטען, כי המבקש לא הגיש 18 דו"חות תקופתיים. גם באותו הליך הוא הודה בעובדות אשר יוחסו לו, ובמהלך הטיעון לעונש הפנה בא-כוחו דאז אצבע מאשימה לעבר אותו רואה חשבון. גזר הדין בתיק הקודם ניתן ביום ז' בחשון התשס"ד (2.11.2003), וההיגיון מחייב שמאותה שעה שנודע לו כי מחדלו של רואה החשבון הוא שגרם לו לעמוד לדין, היה אמור המבקש לשוב ולהרהר בקו ההגנה בתיק הנוכחי (ת"פ 7446/02), הואיל ואפשר כי לא חטא כלל בפלילים. ומה אעשה, ולא זו בלבד שהוא לא נהג כך, אלא שבתאריך י"ב בכסלו התשס"ד (7.12.2003) הודה בעובדות הנוספות שיוחסו לו, והורשע. ואם בכך לא די, הנה מתברר כי הטיעונים לעונש נשמעו רק בחודש סיון התשס"ד (יוני 2004), היינו, ששה חודשים לאחר ההרשעה, וחרף הזמן הרב שעמד לרשותו לא עתר המבקש להתיר לו לחזור בו מן ההודיה, והסתפק בבקשה כי לא ייגזר לו מאסר ממש, תוך הבטחה כי החוב לשלטונות מע"מ יסולק בהקדם.

הנה כי כין, רק משנגזר העונש והמבקש עמד על חומרתו, הוא החל לתור אחר מוצא להיחלץ מהמלכודת אליה נקלע. מדובר אפוא לא במי שהגנתו נפגמה או שנמנע

ממנו יומו בבית המשפט, אלא במי שבחר להמר על קו הגנה מסוים (שהוכיח את עצמו בהליך שהתקיים בת"פ 7438/02), ורק משתקוותו נתבדתה החליט לפנות לקו הגנה אחר, מתוך תקווה שבית המשפט יאפשר לו זאת. והרי ההליכים בעניינו של המבקש הם אלה המדגישים יותר מכל את חשיבותו של עיקרון סופיות הדיון. משפט אינו עניין להימורים, ונאשם המאמין באמת ובתמים בחפותו, עליו להרהר היטב בקו ההגנה בו בחר, ולהביא בפני בית המשפט את כל הראיות שהוא סבור כי עשויות הן להוכיח את צדקתו. נאשם הנוהג אחרת, אין לו אלא להלין על עצמו, הואיל ואף שיומו בבית המשפט ניתן לו, הוא בחר, מטעמים השמורים עמו, להחמיץ את ההזדמנות להוכיח את חפותו. כזה הוא המבקש, ומכאן החלטתי לדחות את הבקשה.

ניתנה היום, י"ב בכסלו תשס"ז (3.12.06).

ש ו פ ט